

Академія педагогічних наук України
Державна науково-педагогічна бібліотека України

Ювіляри АПН України

Хайруліна Василина Миколаївна

До 60-річчя від дня народження

Каталог виставки

Випуск 14

Київ 2003

**Укладач: В.В. Березкіна,
наук. співроб. ДНПБ України**

**Відповідальна за випуск:
Л.О. Пономаренко
зав. відділу наукової бібліографії**

ЗМІСТ

Від упорядника
Життєвий і творчий шлях Хайруліної В.М.
Автореферати, дисертації
Окремі праці та праці за редакцією вченого
Статті із наукових збірників
Статті з періодики
Хайруліна В.М. – провідник ідей В. Сухомлинського
Школа інноваційного типу
Педагогічна філософія Василя Хайруліної

Від упорядника

У чотирнадцятому випуску каталога книжкової виставки із циклу “Ювіляри АПН України” представлено творчий доробок і науково-педагогічну діяльність директора єдиного в Україні Українського колежа ім. В. О. Сухомлинського, кандидата педагогічних наук, члена-кореспондента АПН України Хайруліної Василю Миколаївни, яка 19 травня 2003 року відмічає 60-річний ювілей.

За словами давньогрецького філософа Платона “у світі існують дві найбільш складні речі: мистецтво управляти і мистецтво виховувати”. Саме цими видами мистецтв володіє педагог-новатор Василю Миколаївна Хайруліна, фахівець у галузі теорії і методики виховання. Вона створила свою систему управління коледжем, розробила і втілила в діяльність керованого нею навчального закладу концепцію школи нового типу та модель оновлення виховного процесу у контексті самореалізації особистості учня на засадах творчої спадщини Василя Сухомлинського.

Василю Миколаївна Хайруліна – автор понад 55 наукових публікацій і наукових праць, зокрема: “Проблема гуманізації освіти як умова вдосконалення духовності”, “Духовність. Компетентність. Творчість як основоположна педагогічна тріада і рушійна сила розвитку освіти в Україні”, “Духовність як основа консолідації суспільства”.

Зміст каталогу складають наукові праці, науково-методичні посібники (індивідуальні та колективні), статті з наукових збірників і періодичних видань, публікації про директора Українського колежу ім. В. Сухомлинського Василю Хайруліну.

Матеріали систематизовані за розділами книжкової виставки, а в межах розділів – за алфавітом назв праць. Більшість публікацій переглянуті de VISU, не переглянуті позначено астериском (*).

Бібліографічний опис та скорочення слів здійснено за Державними стандартами України.

Шифри, що передують бібліографічному опису документа, свідчать про його наявність у фондах бібліотеки, що дає можливість замовляти літературу не звертаючись до каталогів та по міжбібліотечному абонементу.

Каталог виставки адресований науковцям, керівникам освітніх закладів, вчителям, аспірантам, студентам, бібліотечним працівникам.

Життєвий і творчий шлях Хайруліної Васи́лини Миколаївни

Хайруліна Васи́лина Миколаївна народилася 19 травня 1943 р. в селі Киянка Новоград-Волинського району Житомирської області в сільській родині.

1960 р. – закінчила Киянську середню школу.

1969 р. – закінчила Рівненський державний педагогічний інститут імені Д. З. Мануїльського.

1995 р. – захистила кандидатську дисертацію “Організаційно-педагогічні основи функціонування Українського коледжу”.

В січні 1997 року обрана членом-кореспондентом АПН України.

Трудова діяльність:

1960–1962 – навчалася акторській майстерності в Карагандинській студії телебачення та працювала майстром по пошиву легкого жіночого плаття в ательє мод м. Караганда (Казахстан).

1962–1964 – старша піонервожата та вчитель Киянської середньої школи.

1964–1965 – старша піонервожата СШ №15 м. Рівне.

1965–1972 – працювала на комсольській роботі в м. Рівне.

1972–1976 – інструктор по роботі з сім'ями в академії ВКАХЗ ім. С. К. Тимошенка в м. Москва.

1976–1978 – учитель початкових класів СШ №5 м. Біла Церква Київської області.

1978–1980 – заступник директора з виховної роботи СШ №5 м. Біла Церква Київської області.

1980–1982 – учитель початкових класів СШ №65 м. Києва.

1982–1987 – заступник директора з навчально-виховної роботи СШ №1 ГРВН, Вюнсдорф, НДР.

1987–1988 – заступник директора з навчально-виховної роботи СШ №204 м. Києва.

з 1988 по даний час директор експериментальної школи – лабораторії КДПУ ім. М. Драгоманова м. Києва, з 1991 р. Український коледж. З 1996 р. – Український коледж ім. В. О. Сухомлинського.

Василина Миколаївна – творчий учитель, методист-новатор, науковець. Вона постійно в пошуках нових форм, методів у навчанні та вихованні учнів.

Василина Миколаївна впроваджує у навчально-виховний процес передові інформаційні технології, володіє дослідницькими методами педагогічної прогностики, проектування розвитку особистості вихованців, забезпечує самореалізацію творчих здібностей коледжан.

Педагогічний колектив, яким керує Хайруліна В. М., має високий творчий потенціал. У ньому створено умови для особистісно орієнтованого навчання учнів, для формування загальнолюдських цінностей, прилучення до духовної культури, відродження українського менталітету.

У навчально-виховній роботі коледжу є нестандартна система проведення уроків, виховних заходів, впроваджується новий зміст національної освіти, апробується програма здорового способу життя.

Хайруліна В. М. ґрунтовно оволоділа методикою організації експериментально-пошукової роботи, психологізації навчально-виховного процесу. У коледжі створено соціально-психологічну службу, є комп'ютерний банк даних про кожну дитину.

Під безпосереднім керівництвом директора розроблено концептуальні основи становлення школи нового типу, розроблено модель оновлення виховного

процесу у контексті самореалізації особистості учня, втілюються у педагогічну практику ідеї та творча спадщина Василя Сухомлинського.

За участю Хайруліної В.М. розроблені і впроваджені нові педагогічні технології, висунуті ідеї характеризуються новизною, перспективною спрямованістю. У коледжі розроблено і впроваджено безбальне оцінювання знань, умінь та навичок учнів молодших класів, що сприяє створенню гуманно-демократичних стосунків між учителем і учнем.

На базі коледжу організуються постійно діючі семінари підвищення кваліфікації освітян України.

У березні 2000 року на Міжнародній виставці “Сучасна освіта України – 2000” презентувалися надбання педагогічного колективу і були визнані кращими серед провідних навчальних закладів України.

Василина Миколаївна поширює педагогічну спадщину В.О.Сухомлинського у близькому та далекому зарубіжжі. Як член бюро Асоціації сухомлинківців вона брала участь у міжнародній науково – теоретичній конференції в Китаї.

Підтримуються тісні зв'язки з освітянами та науковцями Голландії, Франції, Китаю, Росії.

Навчальний заклад постійно бере участь у міжнародних та національних новітніх освітянських проектах, має свою сторінку на порталі ГУО м. Києва в мережі Інтернет (www.edu.kiev.ua/schools/uc)

Хайруліна В. М. стала Національним переможцем конкурсу “Партнери в освіті” для директорів шкіл, організованого і фінансованого Бюро у справах освіти та культури Державного департаменту США.

За результатами конкурсу пройшла стажування в США, згідно програми у вересні – жовтні 2000 року.

Василина Миколаївна володіє даром наукового прогнозу, нестандартним мисленням, збагачує науку новими ідеями та технологіями у розбудові національної школи України. Вона член правління Товариства спілки учителів України, член координаційної ради Асоціації керівників шкіл України.

За сумлінну працю Василина Миколаївна Хайруліна нагороджена медаллю “За трудову доблесть”, “Почесною грамотою верховної Ради СРСР”. Вона – “Відмінник народної освіти”, нагороджена Грамотою Міністерства освіти України.

Одружена, чоловік Михайло Григорович – одержима особистість, полковник запасу. Син і дочка вже мають сім'ї. Онука – учениця коледжу, невістка – очолює науково-методичний центр у коледжі.

Василь Олександрович Сухомлинський писав: “Щоб стати справжнім педагогом, вихователем дітей, треба віддати їм своє серце”.

Василина Миколаївна Хайруліна – достойний послідовник Великого вчителя. Вона намагається не тільки бачити перспективу, ставити завдання, але й охоплювати ними вчителів та учнів. Не остудити запалену свічку бажання пізнавати, щось творити – таку відповідальність беруть перед родиною, суспільством наставники коледжу під керівництвом Василини Миколаївни.

Автореферати, дисертації

Авт Організаційно-педагогічні основи функціонування Українського колежу:
Х-15 Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Ін-т педагогіки АПН України. – К.,
1995. – 24 с.

Дис. Організаційно-педагогічні основи функціонування Українського колежу: Дис.
Х-12 ... канд. пед. наук: 13.00.01 – теорія і історія педагогіки / Ін-т педагогіки АПН
України. – К., 1995. – 172 с. – Бібліогр.: с. 151–172. – Додатки.

Окремі праці та праці за редакцією вченого

63.3 (0) я Всесвітня історія ХХ століття: В запитаннях та відповідях: Посіб.-довід. для
7 випускників серед. загальноосвіт. навч.-вихов. закл. / Кол. авт.:
В-84 Сушко О.О., Виговський М.Ю. ... Хайруліна В.М. та ін. – К.: “Магістр – S”,
1996. – 96 с. – (МОН України. Творча спілка вчителів України).

* Духовність, Компетентність, Творчість як основоположна педагогічна тріада і
рушійна сила розвитку освіти України в контексті “Україна і світ ХХІ
століття”.

821.161.2 Логос: Зб. наук. пр. колежан / Редкол.: Хайруліна В.М., член-кор. АПН
.09 України, канд. пед. наук (голова); Український колеж
ім. В.О. Сухомлинського. – К., 2001. – Вип. 2. – 211 с. – (Мала Академія наук.
Л-69 Від. україністики).

Нова школа нової України: Наук.-метод. посіб. / І.П. Жерносек,
В.М. Хайруліна– Т.: Навч. кн. – Богдан, 2003. – 183 с.

Рідномовний простір: Наук.-метод. посіб. / За ред. В.М. Хайруліної. – К.,
2002. – 366 с. – (Укр. колеж ім. В.О. Сухомлинського).

Робочий зошит для класного наставника Українського колежу
ім. В.О. Сухомлинського на 2001–2002 н.р. / Голов. ред. В.М. Хайруліна;
Упоряд. Н.С. Коршак, А.В. Ремізов. – К., 2001. – 66 с. – (Укр. колеж
ім. В.О. Сухомлинського).

37 (091) Теорія і практика сучасного естетичного виховання у контексті педагогічної
Т 33 спадщини Василя Сухомлинського: Зб. наук. пр. / Рецензенти: І.А. Зязюн,
В.І. Лозова, В.М. Хайруліна. – Полтава, 1998. – 352 с. – (Полтав. держ. пед.
ін-т ім. В.Г. Короленка).

Український колеж ім. В.О. Сухомлинського: Інформ. матеріали. – К.:
Поліграф-колегіум, 2000. – 6 с.

373 Український колеж ім. В.О. Сухомлинського, 2000: Наук.-метод. посіб. / За
У-45 ред. В.М. Хайруліної. – Х.: Фоліо, 2000. – 197 с.: іл. – (Акад. пед. наук
України. Всеукр. асоц. В.О. Сухомлинського. Укр. колеж ім.
В.О. Сухомлинського).

Статті із наукових збірників

“Бо то не просто мова, звуки...” // Рідномовний простір: Наук.-метод. посіб. –
К., 2002. – С. 3–6. – (Укр. колеж ім. В.О. Сухомлинського).

Виховання особистості / В.М. Хайруліна, І.Г. Єрмаков // Педагогічні інновації у сучасній школі. – К.: Освіта, 1994. – С. 27–36. – (МОН України. Ін-т педагогіки АПН України. Ін-т системних досліджень освіти України).

- * Виховний потенціал Українського колежу // Школи нового типа: опыт становлений, технологии и перспективы: Сб. науч. материалов / КМІУВ ім. Б. Грінченка АПН України. – Запоріжжя, 1993.

Духовність як основа консолідації суспільства // Україна на порозі третього тисячоліття: духовність і художньо-естетична культура: Аналіт. розробки, пропозиції наук. та практ. працівників / Кер. кол. авт. А.І. Комарова, Ю.П. Богуцький, О.С. Тимошенко та ін. – К., 1999. – Т. 15. – С. 474–486.

- 37 (091) Ідеї В.О. Сухомлинського живуть у колежі / В.М. Хайруліна, Н.В. Титаренко // В.О. Сухомлинський і сучасність: Матеріали Других Всеукр. пед. читань С-91 / Упоряд. і відп. ред. М.Я. Антоненць. – К.; Чернігів, 1996. – Вип. 2, ч. 2. – С. 26–33. – (Черніг. держ. пед. ін-т ім. Т.Г. Шевченка. АПН України).

- * Методичні аспекти самовдосконалення організму школяра з різним типом будови тіла засобами фізичної культури / В.М. Хайруліна, О.Д. Дубогай, В.П. Кожухова та ін. // Проблема самореалізації особистості в педвузі і загальноосвітній школі: Зб. наук. пр. / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К., 1990.

Науково-методичне забезпечення діяльності молодого вчителя в Українському колежі імені Василя Сухомлинського // Розвиток педагогічної і психологічної науки в Україні, 1992–2002: Зб. наук. пр. до 10-річчя АПН України / АПН України. – Х.: “ОВС”, 2002. – Ч. 1. – С. 183–200.

- 74.200 Оновлення виховного процесу у світлі особистісно зорієнтованої педагогіки: З досвіду педагогічного колективу Українського колежу імені Василя П-86 Сухомлинського // Психологія і педагогіка життєтворчості: Навч.-метод. посіб. / За ред. Л.В. Сохань, І.Г. Єрмакова. – К., 1996. – С. 412–491. – (МОН України. Ін-т педагогіки АПН України. Ін-т соціології АПН України).

- * Основні напрями формування особистості молодшого школяра в навчально-виховному процесі / В.М. Хайруліна, Л.Б. Білієнко // Проблема самореалізації особистості в педвузі і загальноосвітній школі: Зб. наук. пр. / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К., 1990.

Проблема гуманізації освіти як умова вдосконалення духовності суспільства // Україна на порозі третього тисячоліття: духовність і художньо-естетична культура: Аналіт. розробки, пропозиції наук. та практ. працівників / Кер. кол. авт.: А.І. Комарова, Ю.П. Богуцький, О.С. Тимошенко та ін. – К., 1999. – Т. 15. – С. 474–486.

- * Реалізація принципу розвиваючого навчання / В.М. Хайруліна, Н.В. Титаренко // Початкова освіта – шляхи розвитку: Матеріали наук. конф. / КМІУВ ім. Б. Грінченка. – Запоріжжя, 1995.

- 378.637 Розвиток творчих обдарувань дитини у світлі педагогічної спадщини В.О. Сухомлинського // Педагогіка та психологія: Зб. наук. пр. / Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди; За заг. ред. І.Ф. Прокопенка, В.І. Лозової. – Х.,

- X-21 2000. – Вип. 10, ч. 3. – С. 87–94. – Бібліогр.: 2 назви.
- 74.204 Система роботи колежу по самореалізації особистості / В.М. Хайруліна, В.В. Сгадова // Управління школою у сучасних умовах. Проблеми теорії та практики. – К., 1994. – С. 67–83. – (КМІУВ ім. Б. Грінченка. Ін-т педагогіки АПН України).
- U-66 Творити дивосвіт душі // Україна на порозі третього тисячоліття: духовність і художньо-естетична культура: Аналіт. розробки, пропозиції наук. та практ. працівників / Кер. кол. авт.: А.І. Комарова, Ю.П. Богуцький, О.С. Тимошенко та ін. – К., 1999. – Т. 14. – С. 132–142. – (НДІ “Проблеми людини”. М-во культури і мистецтв України)
- 37(091) Український колеж ім. В.О. Сухомлинського на порозі XXI століття // Василь Сухомлинський і сучасність: Матеріали Четвертих Всеукр. читань / Упоряд. і ред. М.Я. Антонєць. – Вінниця, 1997. – Вип. 4. – С. 30–33. – (Вінниц. держ. пед. ін-т. АПН України).
- C-91
- 37(091) Філософія родинності в Українському колежі ім. В.О. Сухомлинського // Педагогіка Василя Сухомлинського на зламі епох: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. та 5-их Всеукр. пед. читань “Василь Сухомлинський і сучасність”. – К.; Кіровоград, 1999. – С. 119–121; Освіт. сл. – 1998. – Вересень. – С. 3. – Дод. до газ. “Кіровоградська правда”; Мистецтво життєтворчості особистості: Наук.-метод. посіб.: У 2 ч. – К., 1997. – Ч. 2. – С. 381–384.
- П-24
- 37(091) Що відрізняє Український колеж від інших навчальних закладів? // Український колеж ім. В.О. Сухомлинського, 2000: Наук.-метод. посіб. / За ред. В.М. Хайруліної. – Х., 2000. – С. 9–19. – (АПН України. Всеукр. асоц. В.О. Сухомлинського. Укр. колеж ім. В.О. Сухомлинського); Відкритий урок. – 2001. – №1/2. – С. 7–17.
- T33

Статті з періодики

Бачити в учневі особистість: (Творча спадщина В. Сухомлинського) // Почат. шк. – 1997. – №9. – С. 40–42.

Безоціночне навчання у початковій школі: [Досвід роботи Українського колежу ім. В.О. Сухомлинського] // Почат. шк. – 2000. – №9. – С. 19–20.

Бо то не просто мова, звуки...: (З досвіду роботи Українського національного колежу ім. В.О. Сухомлинського м. Київ) // Завуч. – 2001. – Грудень (№36). – С. 1 вкладкиша. – (Рідномовний простір).

Будьмо вдячними // Директор шк. – 2000. – Жовтень (№38). – С. 9.

Василина Хайруліна: “Навчити можна лише добром” / Інтерв'ю з директором Українського колежу ім. В.О. Сухомлинського вела Оксана Головка // Уряд. кур'єр. – 1998. – 3 жовт. (№190/191). – С. 8.

Вибираємо ми дорогу. І вона нас вибира: Привітання члена-кореспондента АПН України, директора Українського колежу В.М. Хайруліної з нагоди виходу

першого примірника часопису // Колежанські новини. – 2003. – №1, січень. – С. 1. – (Видавець – прес-центр Укр. колежу ім. В.О. Сухомлинського).

Виховний процес у контексті самореалізації особистості учня / В.М. Хайруліна, І.О. Погоріла, І.Г. Єрмаков // Рід. шк. – 1993. – №1. – С. 43–52. – Спец. вип. “Український колеж”. – (Стратегія виховання).

Від серця до серця // Алло! – 1992. – Листопад (№1). – С. 1–2. – (Спец. вип. газ. Укр. колежу).

Вчимося творити: У центрі управління – особистість / В.М. Хайруліна, С.В. Рудаківська, І.Л. Кутовенко та ін. // Рід. шк. – 1993. – №1. – С. 67–72. – Спец. вип. “Український колеж”.

За покликом серця: (Особистісно-орієнт. навчання та виховання): Розповідь чл.-кор. АПН України, дир. Українського колежу ім. В.О. Сухомлинського (м. Київ) В.М. Хайруліної // Пед. газ. – 2000. – Березень (№3). – С. 1.

Заходи, спрямовані на забезпечення реалізації положень Закону України “Про загальну середню освіту” в Українському колежі ім. В.О. Сухомлинського // Педагогіка толерантності. – 1999. – №3/4. – С. 77-86.

Змінюється вектор руху: [в Українському колежі] // Освіта. – 1996. – №15/16. – С. 5. – (Особистісно-орієнтоване навчання).

Китай знає і шанує Василя Сухомлинського // Пед.газ. – 1999. – Лютий (№2). – С. 8.

Куди дрейфує Закон України “Про загальну середню освіту”? Нотатки із засідання “круглого столу” з нагоди річниці прийняття Закону України “Про загальну середню освіту” та Міжнародного дня захисту дітей // Педагогіка толерантності. – 2000. – №2. – С. 6–17.

Із змісту: Хайруліна В.М. [10 років колеж працює без оцінок]. – С. 15.

Лабораторія майстерності: Хроніка педагогічних рад / В.М. Хайруліна, С.В. Рудаківська // Рід. шк. – 1993. – №1. – С. 64–66. – Спец. вип. “Український колеж”.

Міжнародний клуб дитячої дипломатії в Українському колежі ім. В.О.Сухомлинського (шк. №272 м. Києва) // Директор шк. – 1999. – №24. – С. 10–11.

Надихають ідеї вчителя: [З доп. на Четвертих Всеукр. пед. читаннях “В.О. Сухомлинський і сучасність”] // Пед. газ. – 1997. – Листопад (№11).

Нова школа нової України: [Український колеж – базова школа Центр. ін-ту вдосконалення вчителів, школа-лабораторія КДПІ] // Суцвіття. – 1991. – 18 груд. – С. 1. – (Газета українського колежу. Вип. 1).

Педагогіка Сухомлинського не відає кордонів // Директор шк. – 1999. – Травень (№17). – С. 4.

Післямова / В. Хайруліна // Український колеж ім. В.О.Сухомлинського, 2000: Наук.-метод. посіб. / За ред. В.М. Хайруліної. – Х., 2000. – С. 194. – (АПН України. Всеукр. асоц. В.О. Сухомлинського).

Працюємо на майбутнє // Рід. шк. – 1993. – №1 – С. 32–33. – Спец. вип. “Український колеж.” – (Школа самореалізації особистості).

Проводи ... у самостійне життя: [Із закінченням навчального року випускників Українського колежу ім. В.О. Сухомлинського привітали В.Г. Кремень, міністр освіти і науки, У. Паншен, заст. ген. секр. Всекитайської асоц. ім. В. Сухомлинського та ін. посадові особи] // Освіта. – 2000. – 24–31 трав. (№24). – С. 1.

Свічка творчості: Колеж у серці України // Рід. шк. –1993. – Спец. вип. “Український колеж”.

Сприяття саморозвитку особистості: [Український колеж ім. В. Сухомлинського] // Педагогіка і психологія. – 1998. – №3. – С. 63–70.

Спрямований у майбутнє: дещо про життя Українського колежу м. Києва / В.М. Хайруліна, С.В. Рудаківська // Зарубіжна л-ра в навч. закл. – 1996. – №9. – С. 3–5.

Створити свою школу: [Про Український колеж ім. В. Сухомлинського]: Бесіда з дир. шк. Василюю Миколаївною Хайруліною / Записала Тетяна Галковська // Дзеркало тижня. – 2002. – 5–11 жовт. (№38). – С. 20.

Суть людини – в її духовності: З виступу на Заг. зборах АПН України // Пед. газ. – 2000. – Січень (№1). – С. 2.

Творчий спадок Василя Сухомлинського – джерело духовності: [Про вшанування пам'яті великого педагога у Павлівській сільській школі] // Педагогіка толерантності. – 2000. – №3. – С. 42–43.

Український колеж: Статут /Кол. авт.: В.М. Хайруліна, О.М. Красноголовець, І.А. Коляда та ін. // Рід. шк. – 1993. – №1. – С. 6–18. – Спец. вип. “Український колеж”.

Український колеж ім. В. Сухомлинського на порозі XXI століття // Шлях освіти. – 1997. – №4. – С. 35–36.

Український колеж – школа радості / В.М. Хайруліна, Н.В. Титаренко // Почат. шк. – 1996. – №6. – С. 17–20.

“Школа біля Дніпра” / Інтерв'ю з дир. Українського колежу ім. В. Сухомлинського В.М. Хайруліною // Завуч. – 2000. – Травень (№13). – С. 1–3. – Спец. вип.

Школа як система взаємодії: Що відрізняє Український колеж від інших навч. закл. // Завуч. – 2000. – Травень (№13). – С. 4–6.

“Шукаю школу, де дають знання” // Изюминка. – 1996. – 10 окт. (№29). – С. 3.

Щоб засяяли промінці веселки в дитячих серцях // Пед. газ. – 1999. – Грудень (№12). – С. 3.

Щоб український день із ночі вирвать // Освіта.– 1993. – №42/43.

Як педуніверситет породив школу радості // Освіта. – 1995. – 11 жовт. – С. 12.

“Я усіх їх так люблю!”: [Зізнається у своїх почуттях до колег, учнів і свого дітища, Українського колежу, дир. Василина Хайруліна] // Хрещатик. – 1995. – 30 верес. – С. 3.

Хайруліна В. М. – провідник ідей В. Сухомлинського.

Василинина школа: [Творчий портрет директора Українського колежу ім. В.О. Сухомлинського Василини Миколаївни Хайруліної] / Н. Коршак // Пед. газ. – 1999. – Квітень (№40). – С. 2.

Добридень, школо, добридень, клас! // Час. – 1996. – 6 верес. – С. 2. – [Зі святом 1 вересня дітей вітає дир. В.М. Хайруліна].

Здрастуй, школо, здрастуй, клас!...: [В Українському колежі, Дніпровського р-ну Києва, дир. В.М. Хайруліна] // Зірка. – 1996. – 6 верес. – С. 1.

Знайомтесь: Школа майбутнього: [День Українського колежу ім. В. Сухомлинського у Київ. Будинку вчителя, дир. В.М. Хайруліна] / С. Петрова // Хрещатик. – 1997. – 22 листоп. – С. 14.

Ім'я Українського колежу (Візитна картка школи): [Музей В.О. Сухомлинського в Українському колежі, директор – член.-кореспондент АПН україни, канд. пед. наук В.М. Хайруліна] / В.О. Рослякова // Шкіл. світ. – 1999. – Травень (№10). – С. 4.

Коноваленко О. Український колеж ім. В.О. Сухомлинського: Духовність, компетентність, творчість, або на шляху до істинної освіти: (Досвід становлення і розвитку української національної школи) / “Круглий стіл” ведуть О. Коноваленко, О. Красноголовець // Освіта. – 2001. – 21–28 берез. (№17/18). – С. 2–4.

Міщенко Н. Колеж ім. Василя Сухомлинського змусив не лише в нас, а й за кордоном по-іншому глянути і на українську освіту, і на Україну взагалі: [Модель оновлення виховного процесу за ідеями В. Сухомлинського розроблена Василиною Хайруліною] // Освіта України. – 2002. – 19 берез. (№23). – С. 5.

Народжені для добра: [Урок життєтворчості в Українському колежі ім. В.О. Сухомлинського, ведуча – директор В.М. Хайруліна] // Київ. вісн.-95. – 1997. – 20 листоп. – С. 1.

Тут живуть ідеї Сухомлинського: [У засіданні науково-дослідної лабораторії “Василь Сухомлинський і школа ХХІ ст.” взяла участь директор Українського колежу імені Василя Сухомлинського, член-кореспондент АПН України, канд. пед. наук Василина Хайруліна] / М. Антонєць // Пед. газ. – 1999. – Серпень (№8). – С. 3.

Український колеж – школа самореалізації: [В.М. Хайруліна – провідник ідей В.О. Сухомлинського] / Ю.Г. Новгородська // Наукові записки: Психолого-педагогічні науки / Ніжин. держ. пед. ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин, 1998. – С. 162–166. – Бібліогр.: 4 назви.

[Хайруліна Василина Миколаївна] // Академія педагогічних наук України: Інформ. довід. – К., 2002. – С. 50–51.

37.013 [Хайруліна Василина Миколаївна, 19.05.1943 р.] // Український педагогічний календар: Навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. П-24 / Упоряд.: Л.О. Калмикова, Т.Ф. Баєва; За заг. ред. В.П. Коцура. – К.: Переяслав-Хмельницький держ. пед. ін-т, 2002. – С. 95.

[Хайруліна Василина Миколаївна, 19.V.1943, с. Киянка Житомирської обл.] // Український педагогічний словник / С. Гончаренко. – К.: Либідь, 1997. – С. 352. – (Міжнар. фонд “Відродження”. Прогр. “Трансформація гуманітарної освіти в Україні”).

Школа інноваційного типу

Навчання і виховання розуміється у колежі як процес, спрямований на розширення можливостей компетентного вибору учнем життєвого шляху і саморозвитку.

Що ж відрізняє колеж як заклад нового типу?

– Переорієнтація навчального процесу на інноваційні методи, залучення вчителів та учнів до дослідницької діяльності: прагнення оволодіти дослідницькими методами, педагогічною прогностикою, засобами передбачення результатів педагогічного впливу, проектування розвитку особистості вихованців. Організація колективу на проведення досліджень допомагає позбутися трьох педагогічних демонів - рецептурної педагогіки, рутинності, банальності.

– В колежі поглиблено опановують нові інформаційні технології. У колежі є мультимедійний клас фірми IBM, який допомагає успішно вивчати інформатику на якісно новому рівні. Організовано факультативи, де діти вчать самостійно складати програми з історії України, англійської мови. Вихованці біологічного класу підготували тести, програми з курсів біології, медицини. Розробляючи такі програми, вони розв'язують не лише програмно-технічні, а й методичні завдання. Ми прагнемо вивести учнів на рівень створення власних програм. У колежі впроваджено Інформаційну технологію "Школа і здоров'я", а також психологічні комп'ютерні тести.

– В центрі уваги керівництва перебувають питання психологізації навчально-виховного процесу, опанування педагогами сучасних психолого-педагогічних діагностик вивчення особистості, надання консультативної допомоги батькам і учням у саморозвитку та самореалізації. Психологічна служба колежу проводить поглиблену дослідницьку роботу, освоює сучасні

психокорекційні методики. На базі коледжу працює республіканський науково-методичний центр "Психологічна служба в системі народної освіти".

– Здійснюється інноваційний підхід до підвищення методологічного, наукового потенціалу членів колективу; розробляються авторські навчально-методичні комплекси (програми, посібники, перспективні творчі завдання); організовано інноваційну перепідготовку вчителів і стимулювання їх творчості, науково-практичні семінари для керівників шкіл нового типу; розпочато роботу щодо оснащення видавничого підрозділу. Коледж плідно співробітничав з Українським педагогічним університетом імені М.Драгоманова, Інститутами педагогіки і психології АПН України.

– В умовах коледжу проводиться дослідження наукових проблем становлення виховних систем у різних типах навчальних закладів. Розроблено концепцію оновлення виховного процесу з урахуванням специфіки нашого навчального закладу.

Духовною та науково-теоретичною основою діяльності педагогів коледжу є творча спадщина В.О. Сухомлинського.

У 1996 році коледжу присвоєно ім'я В.О. Сухомлинського та відкрито Музей славетного педагога.

У 1997 році – закладено сад Сухомлинського.

У 1998 році було створено і зареєстровано Міжнародний Клуб Дитячої дипломатії (МКДД) та Освітній благодійний Фонд коледжу.

Коледж має міцні та дійові зв'язки з інститутами АПН України, Національним педагогічним університетом ім. М. Драгоманова, Національним університетом ім. Т. Шевченка, Київським державним лінгвістичним університетом, Національним університетом Києво-Могилянська академія, Київським державним торгово-економічним університетом, Асоціацією В.О. Сухомлинського, навчальними закладами середньої освіти Франції та Китаю.

За методиками та програмами коледжу працюють загальноосвітні заклади Вінниччини, Кіровоградщини, Херсонщини та інших областей України.

Спеціалізація в старших класах сприяє самовизначенню та допрофесійній підготовці: правознавців, програмістів, вчителів, медичних працівників, секретарів-друкарок...

За підсумками останніх п'яти років 95–97% випускників коледжу з першої проби вступають до привілейованих вищих навчальних закладів. І це не випадково, адже дороговказом у повсякденних пошуках стали заповіді коледжу:

- духовність примножує сили;
- єдність – джерело енергії;
- гармонія вносить радість у життя;
- щедрість – основа довір'я;
- працьовитість – основа духовної єдності;
- при згоді і малі справи зростають;
- не для школи, а для життя навчаємось;
- винахідливість рухає бізнес;
- фіксувати і виділяти найбільш оригінальні ідеї та рішення;
- успіх колективу залежить від колективної інноваційної діяльності;
- любов до роботи, а не інструкція; щоденні творчі пошуки;
- нам потрібні позитивні думки, а не критиканство;
- ліквідувати настороженість і недовіру один до одного;
- розмова ввічлива, як у храмі.

Мудрість заповідей закріплена девізом колежан Українського колежу ім. В. Сухомлинського: “Ми за Культ Знання, але він не може замінити Культу Совісті”

Педагогічна філософія Васи́лини Хайруліної:

– Глибоко переконана, що школа нового типу не може виникнути на порожньому місці... Саме із духовної спадщини Києво-Могилянської Академії, братських, січових шкіл, колегіумів ми перейняли естафету риторичної культури, культури взаємин. Без оволодіння риторикою неможливо виховати справжнього громадянина.

– Український колеж – моя рожева мрія, синій птах творчих шукань нашого колективу, де панує і материнське тепло, і щирість, і надія, і впевненість у майбутньому.

– Без прагнення до дослідницьких пошуків учитель неминуче потрапить під владу трьох педагогічних демонів – рецептурної педагогіки, рутинності, банальності.

– Шлях самовдосконалення, самоосвіти повинен бути безперервним.

– Навчити можна лише добром.

– Школа має вчити мислити категоріями життя і навчати діяти в житті.

– Освічена людина – це людина не стільки знаюча, скільки підготовлена до життя, яке орієнтується у складних проблемах сучасності, здатна осмислювати своє місце у світі.

– Учень має бути не споживачем, а творцем, примножувачем духовних цінностей свого народу, вчитель – духовним наставником юних.

– Немає дитини, у якої не було б чогось надзвичайного.

– Учаться тільки у тих, кого люблять.

– Джерелом духовного становлення особистості учня повинні стати шкільна бібліотека, читальний зал.

– Сьогодні маємо усвідомити, що без бібліотеки, цього справжнього храму книги, духовності, ми не зможемо виховати творчу особистість.

– Служіння Істині (духовній, науковій), служіння Дітям, служіння Україні, – Життєве кредо Васи́лини Миколаївни Хайруліної.

**ВІДДІЛОМ НАУКОВОЇ БІБЛІОГРАФІЇ
ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ
ЗА ПЕРІОД 2001-2002 рр. БУЛО ПІДГОТОВЛЕНО
13 ВИПУСКІВ КАТАЛОГІВ
КНИЖКОВИХ ВИСТАВОК ІЗ ЦИКЛУ “ЮВІЛЯРИ АПН УКРАЇНИ”:**

- БУРИНСЬКА Ніна Миколаївна (до 75-річчя від дня народження)
- ВАРЗАЦЬКА Лариса Олександрівна (до 65-річчя від дня народження)
- ВАШУЛЕНКО Микола Самійлович (до 60-річчя від дня народження)
- КОНОНКО Олена Леонтіївна (до 60-річчя від дні народження)
- КРЕМЕНЬ Василь Григорович (до 55-річчя від дня народження)
- КУЛЬЧИЦЬКА Олена Іполитівна (до 70-річчя від дня народження)
- ЛАКТИОНОВА Галина Миколаївна (до 50-річчя від дня народження)
- МАДЗИГОН Микола Васильович (до 65-річчя від дня народження)
- МАСОЛ Людмила Михайлівна (до 50-річчя від дня народження)
- МОЛЯКО Валентин Олексійович (до 65-річчя від дня народження)
- СУХОМЛИНСЬКА Ольга Василівна (до 55-річчя від дня народження)
- ШЕЛЕХОВА Галина Тарасівна (до 50-річчя від дня народження)
- ШУХОВА Елеонора Василівна (до 70-річчя від дня народження)

Інформаційно-бібліографічні видання

Оперативно реагуючи на розвиток педагогічної науки та практики, науковцями ДНПБ України:

за 2000–2002 рр. підготовлено і видано бібліографічні покажчики:

- **Загальноосвітня школа за роки незалежності (1991–2001 рр.):** Реком. бібліогр. покажч. / Уклад.: Г.К.Черняєва, Л.І.Ніколюк, І.М.Смелік // Шкіл.світ. – 2002. – №21/23. – Спецвип.
- **В.О. Сухомлинський. Біобібліографія: 1987–2000рр.** / Уклад.: Г.І. Сухомлинська, О.В. Сухомлинська; За ред. Н.О. Гажаман, Л.І. Ніколюк. - К.: КНЕУ, 2001. - 128 с.
- **Сучасні освітні технології:** Реком. бібліогр. покажч. Вип.1 / Уклад.: Т.Ф. Букшина, Г.К. Черняєва; Відп. за вип. П.І. Рогова. - К.: ВПОЛ, 1999. – 60 с.
- **Сучасні освітні технології:** Реком. бібліогр. покажч. Вип.2 / Уклад.: Т.Ф. Букшина, Г.К. Черняєва; Відп. за вип. П.І. Рогова // Шкіл. світ. – 2001. - №34. - С. 1-16 вкладкиша.
- **Сучасні освітні технології:** Реком. бібліогр. покажч. Вип. 3 / Упоряд.: О. В. Углова, О. В. Яковлева; Відп. за вип. Т. Ф. Букшина. – К.: [Б. в.], 2003. – 87 с.
- **Формування активної життєвої позиції молодого громадянина України:** Наук.-допом. покажч. / Упоряд. Л. О. Пономаренко, Л. І. Ніколюк, Г. К. Черняєва та ін.; Наук. консультант К. І. Чорна; Наук. ред. П. І. Рогова. – К.: КНЕУ, 2002. – 141 с.

- **М. Д. Ярмаченко – вчений-педагог, академік, перший президент АПН України:** Біобібліогр. “показч. / Упоряд.: В. В. Вербова, Н. А. Горбенко; Відп. за вип. Т. Ф. Букшина. – К.: [Б. в.], 2002. – 32 с. – (Академіки АПН України; Вип. 1).

- **Іван Андрійович Зязюн:** Педагог. Вчений. Філософ. / Акад. пед. наук України. Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. Держ. наук.-пед. б-ка України; Уклад.: Л.І. Ніколюк, Л.О. Пономаренко, Л.Н. Штома; Наук. консультант Н.Г. Ничкало; Наук. ред. П.І. Рогова. – К., 2003. – 45 с. – (Академіки АПН України; Вип. 2).

**Україна, 04060, м. Київ, вул. М. Берлинського, 9,
тел. 467-2214, тел./факс: 440-3548
Філія – 03030, м. Київ, вул. Володимирська, 57, тел. 228-7119
E-mail: dnpb@edu-ua.net**